نام درس: فارسی ۳	**باسمه تعالی**	ساعت شروع امتحان:
پایه: دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۱۰/۲۰
رشته تحصیلی:		مدت زمان : ۷۵ دقیقه
نوبت امتحان: نوبت اول)	**دبیرستان پسرانه امام باقر (ع)**	تعداد صفحات: ۳ صفحه
نام و نام خانوادگی:		تعداد سئوالات: سئوال
نام پدر:		

نام و نام خانوادگی دبیر: نمره با عدد: نمره با حروف: امضاء

ردیف	سئوالات	بارم
	*** معنی و مفهوم شعر و نثر (۴ نمره)**	
	ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید.	
۱	یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فرود برده بود.	۰/۷۵
۲	با جان بودن به عشق در سامان نیست.	۰/۷۵
۳	عشق به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید.	۰/۵
۴	هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد	۱
۵	ای مدعیان در طلبش بی‌خبرانند کان را که خبر شد، خبری باز نیـامد	۱
	*** قلمرو زبانی (۷ نمره)**	
	الف) با توجه به اشعار زیر، معنای واژگان مشخص شده را بنویسید.	
۶	با شیر سپهر بسته پیمان	۰/۲۵
۷	وظیفه‌ی روزی به خطای منکَر نبرُد	۰/۲۵
۸	بنشین به یکی کبود اورند	۰/۲۵
۹	نی حریف هر که از یاری برید	۰/۲۵
۱۰	سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد	۰/۲۵
۱۱	به قول بیرجندی‌ها در این شهر یک «سر پَری» زدیم	۰/۲۵
	ب) در ابیات و عبارات زیر غلط‌های املایی را تصحیح کنید.	
۱۲	واصفان حیله‌ی جمالش به تحیّر منصوب	۰/۲۵
۱۳	تو نماینده‌ی فضلی، تو سزاوار سنایی	۰/۲۵
۱۴	نیامد بیش پرسیدن ثوابش	۰/۲۵
۱۵	هنوز تاق ضربی دروازه‌های آن باقی است.	۰/۲۵
۱۶	پادشاهی به درویشی گفت: که مرا آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلّی و غرب باشد، یاد کن.	۰/۲۵
۱۷	شما همین مین‌ها را در مقابل دشمن کار بگزارید، خداوند کریم است.	۰/۲۵

نام و نام خانوادگی: آزمون ترم اول فارسی ۳ دوازدهم

ردیف	ادامه سئوالات	بارم
	پ) دانش‌های زبانی و دستوری:	
	کاربرد معنایی «شد» را در ابیات زیر، بررسی کنید.	
۱۸	ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۵
۱۹	بگفت: از دل شدی عاشق بدین سان؟ بگفت: از دل تو می‌گویی، من از جان	۰/۵
	*** نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.**	
۲۰	نگاه‌های اسیرم را همچون پروانه‌های شوق در این مزرع سبز آن دوست شاعرم رها می‌کنم.	۰/۷۵
۲۱	گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم گفت: والی از کجا در خانه‌ی خمّار نیست	۰/۵
	*** در هریک از گروه‌های زیر وابستهٔ وابسته و نوع آن را مشخص کنید.**	
۲۲	صدای شیپور سربازان بیگانه	۰/۵
۲۳	خاطرهٔ این روزها	۰/۲۵
	*** نقش «ضمایر پیوسته» را در ابیات و عبارات زیر مشخص کنید.**	
۲۴	بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۵
۲۵	هرگزم نقش تو از لوح دل و جان نرود ...	۰/۲۵
۲۶	ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت	۰/۲۵
	*** قلمرو ادبی (۳ نمره)**	
۲۷	پدیده‌آورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) مثل درخت در شب باران ب) بخارای من، ایل من	۰/۵
۲۸	در ابیات زیر آرایه‌های «اسلوب معادله – جناس همسان – استعاره – متناقض‌نما – تلمیح» را مشخص کنید. الف) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) دود اگر بالا نشیند، کسر شأن شعله نیست جای چشم ابرو نگیرد، گرچه او بالاتر است پ) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش ت) نی حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید ث) آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد	۱/۲۵
۲۹	در بیت زیر آرایه‌های «تشبیه – مجاز – کنایه» را مشخص کنید. یک دم غریق بحر خدا شو، گمان مبر کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۰/۷۵
۳۰	در بیت زیر دو آرایهٔ شاخص را پیدا کنید. تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند	۰/۵

نام و نام خانوادگی: آزمون ترم اول فارسی ۳ دوازدهم

ردیف	ادامه سوالات	بارم
	*** قلمرو فکری (۴ نمره)**	
۳۱	مقصود از عبارات مشخص شده، چیست؟ الف) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد. ب) آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و گرم تماشای این دریای سبز معلّقی که بر آن مرغان الماس پَر خاموش، تک تک از غیب سر می‌زنند، بودم.	۱
۳۲	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. الف) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند ب) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است پ) گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم / گفت: پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست ت) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان، دستور نیست ث) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران‌کُنش آن خانه که بیت الحَزَن است ج) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی	۳
	***حفظ شعر (۲ نمره)**	
	ابیات زیر را کامل کنید.	
۳۳	آیینهٔ نگاهت، ..... / لبخند گاه گاهت،	۰/۵
۳۴	گر در سرت هوای وصال است حافظ /	۰/۵
۳۵	..... پیش ادیب عشق / هان ای پسر، بکوش	۰/۵
۳۶	..... / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران	۰/۵

بارم کل: ۲۰ نمره

در سایه سار امن ایمان
پایدار باشید و جاودان

جمهوری اسلامی ایران وزرات آموزش و پرورش		
نام و نام خانوادگی : پایه : دوازدهم رشته : ریاضی و تجربی	امتحانات نوبت اول نام درس : فارسی ۳	نام دبیر : تاریخ امتحان : زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه

* برای درک معنی و مفهوم شعر و نثر از سوالات ۱ تا ۵ به جزوه معنی و مفهوم شعر ونثر نگاه کنید. (۴ نمره)

*** قلمرو زبانی: (۷ نمره)**

۶) خورشید (۰/۲۵)

۷) زشت و ناپسند (۰/۲۵)

۸) تخت، سریر (۰/۲۵)

۹) همدم، مونس (۰/۲۵)

۱۰) دیوانگی (۰/۲۵)

۱۱) توقف کوتاه (۰/۲۵)

۱۲) منسوب (۰/۲۵)

۱۳) ثنایی (۰/۲۵)

۱۴) صوابش (۰/۲۵)

۱۵) طاق (۰/۲۵)

۱۶) قرب (۰/۲۵)

۱۷) بگذارید (۰/۲۵)

۱۸) شد ← به معنی رفتن (غیر اسنادی) (۰/۵)

۱۹) شد ← به معنی شدن (اسنادی) (۰/۵)

۲۰) نگاه ← مفعول (۰/۲۵) / پروانه ها ← متمّم (۰/۲۵) / رها ← مسند (۰/۲۵)

۲۱) والی (مصراع اوّل) ← مضاف الیه (۰/۲۵) / والی (مصراع دوّم) ← نهاد (۰/۲۵)

۲۲) صدای شیپور سربازان بیگانه (۰/۵)

هسته مضاف الیه مضاف الیه مضاف الیه صفت مضاف الیه

۲۳) خاطره این روزها (۰/۲۵)

هسته صفت مضاف الیه مضاف الیه

جمهوری اسلامی ایران وزرات آموزش و پرورش		
نام و نام خانوادگی : پایه : دوازدهم رشته : ریاضی و تجربی	امتحانات نوبت اول نام درس : فارسی ۳	نام دبیر : تاریخ امتحان : زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه

۲۴) بوی گلم ..... که دامنم از دست برفت. (۰/۵)
مفعول مضاف الیه

۲۵) هرگزم نقش تو از لوح دل و جان نرود .... (۰/۲۵)
مضاف الیه

۲۶) ای بی نشان محض، نشان از که جویمت (۰/۲۵)
مضاف الیه

* قلمرو ادبی:

۲۷) الف) شفیعی کدکنی (۰/۲۵) ب) محمّد بهمن بیگی (۰/۲۵)

۲۸) الف) متناقض نما (۰/۲۵) ب) اسلوب معادله (۰/۲۵) پ) تلمیح (۰/۲۵)
ت) جناس همسان (۰/۲۵) ث) استعاره (۰/۲۵)

۲۹) تشبیه ← بحر خدا (۰/۲۵) / مجاز ← هفت بحر (۰/۲۵)
کنایه ← در بحر خدا غرق شدن یا تر شدن (۰/۲۵)

۳۰) حسن تعلیل/ استعاره/ مراعات نظیر (ذکر ۲ مورد کافی است) (۰/۵)

۳۱) الف) چشم داشت: امید داشتن (۰/۲۵) / چشم می زد: ترسیدن، حساب بردن (۰/۲۵)
ب) دریای سبز معلّق: آسمان (۰/۲۵) / مرغان الماس پر: ستارگان (۰/۲۵)

۳۲) الف) تحمّل رنج و سختی موجب کمال است (۰/۵) ب) زندگی واقعی در عشق ورزی است (۰/۵)
پ) حاکمیت فقر بر جامعه (۰/۵) ت) یکی بودن ظاهر و باطن نی/ محدودیت درک بشری (۰/۵)
ث) بیگانه ستیزی (۰/۵) ج) عجز و ناتوانی انسان از ادراک خداوند (۰/۵)

۳۳) پیوند صبح و ساحل (۰/۲۵) / صبح ستاره باران (۰/۲۵)

۳۴) بایدکه خاک درگه اهل هنر شوی (۰/۵)

۳۵) در مکتب حقایق (۰/۲۵) / که روزی پدر شوی (۰/۲۵)

۳۶) پیش از من و تو بسیار بودند ونقش بستند (۰/۵)